Lénárt Emese

Pentimento

A tízemeletes panelház tetején feküdt. Napozott. A rádiót egy karnyújtásnyira a bal kezéhez tette, a hírek nem érdekelték. A verset várta. A címet, a rímeket, a szerelmet, az életet, a halált. Mindegy volt, csak szavaljanak neki. Lehunyta a szemét, hallgatta a színészt, néhány sort vele együtt mormolt. A hetedik versszak után zongorajáték következett. Kikapcsolta a rádiót, és a kézfejével megtörölte a homlokát. Eszébe jutott az apja. Meg az, hogy a bányatavakon túl nem járt soha. De erről nem beszélt. A hallgatás úgy telepedett rá az életére, mint körülötte, mindenki másra, a családokra, a párokra, a szeretőkre, az egész társadalomra, mintha a csönd lenne az ember egyetlen feloldozása minden bűn és megpróbáltatás alól, mintha azzal lehetne megváltani önmagunkat és az utánunk következő generációkat. A panelház kifeszített teteje volt az egyetlen hely, ahol úgy érezte, önmaga lehet. Ott a konok vasbeton elemek fölött súlytalanul és zavartalanul az élete fölé emelkedhetett. A kölykök se zavarták, ugyanott lógtak naphosszat, csak nem verset hallgattak, hanem nylonzacskókat szorongattak tele ragasztóval. Mindig a sarokban gubbasztottak. Hozzászokott. Ők is a csodára vártak, csak másképp. A falak áteresztették a vasárnapi rántott hús szagát, elnyelték a sóhajokat, életeket. Az apjáét is, akit évek óta ápolt az alkalmi munkái mellett. Nem szerette a lakások ajtaján lévő apró kémlelőnyílásokat. Azt, ahogy az emberek belefúrták a tekintetüket a közös életükbe: látták, hogy későn jár haza, nem üríti ki időben a postaládát, és keddenként egy férfi jár fel hozzá. Kandúr módra, egy óra boldogságért. Az apja pár éve még egészséges volt, de új szelek fújtak, és nyugdíjba küldték. – „Nincs rám szükség”– dohogta az öreg. Cserébe fogta magát, és leépült szellemileg teljesen. Néha elfelejtette felhúzni a sliccét pisilés után. Ilyenkor ő segített neki, óvatosan felráncigálta a cipzárt, követte, mint az árnyék, leültette. Mindig ugyanoda, mert az apja úgy akarta. A nagy füles fotelbe. Az öreg tudta, hogy a molyrágta gobelin párnák között elalvás előtt felolvasás következik, és akkor torkaszakadtából kiabálhat. Ilyenkor a „megbánás” szót zengette olaszul, az utolsó „o” betűt pedig hosszan kitartotta. – „Pentimento”, „pentimento”, „pentimentooo” – úgy hangzott, mint egy csatakiáltás. A harmadik után minden regényhőssel veszekedni kezdett, és némelyiket hangos káromkodással küldte el a fenébe. Azt hitte, senki se hallja.

Gyógyszerekkel próbálta életben tartani, meg szeretettel. Reggelenként kiskanálba adagolta az orvosságot, megsimogatta a beesett arcot, ellenőrizte a cipzárt, oldalt elválasztotta az ősz hajszálakat. A felolvasáson és kiabáláson kívül keveset beszéltek. Évek óta gondozta, mégsem ismerte az apját. Aznap délután is a tízemeletes panelház tetején feküdt. Napozott, mint máskor. A rádiót otthon felejtette, a srácok eltűntek a ragasztós zacskókkal együtt. Mentőautó szirénázása verte fel a csendet. Ehhez is hozzászokott. Abban a házban mindig beteg volt valaki. A hatodikon lakó Horgosné vitte a hírt. Rossz tüdővel vette a lépcsőfokokat, amikor kilépett a tetőre, alig kapott levegőt.

– Jöjjön gyorsan, valami nagy baj történt apukával, ebéd után nagyon kiabált, utána elhallgatott. Aggódtunk, ezért a pótkulccsal bementünk a lakásba – zihálta – és tömpe ujjaival a zsírfoltos otthonkája szélét markolászta. – Azonnal mentőt hívtunk, mert nem tudtuk, hogy maga hol lehet. Jóskának jutott eszébe, hogy nézzük meg itt – és zavart pillantással végigmérte. – No persze, az a jótét lélek Horgos Jóska. Aki részegen püföli és fűvel-fával csalja a feleségét. Nem csoda, hogy Horgosnénak rámént a tüdeje. A panelben könnyen elfogy a levegő egy korhely férj mellett – de inkább nem szólt semmit. Kapkodva magára tekerte a törölközőt, és már rohant is lefelé a kék linóleummal burkolt fülledt lépcsőházban. – Az apja szunyókálni szokott ebéd után, ezért merte ilyenkor magára hagyni, mint ahogy máskor is – nem értett semmit. Beszédült a lakásba, az apja a szobában feküdt. A földön, arccal lefelé. A könyvet, amiből tegnap felolvasott neki, a jobb kezében szorongatta. Úgy tűnt, mintha görcsösen abba kapaszkodna, csak amikor közelebb lépett, akkor vette észre, hogy az ismerős borító alatt egészen más lapul. – Napló – jelezte a kopott felirat. Korábban sose látta. Ekkor három férfi lépett a lakásba. Két mentős kísérte az orvost. Az összefűzött oldalakat gyorsan kiráncigálta az apja kezéből. – Minden bizonnyal most fog megbolondulni – gondolta, és amíg a doktor az apját vizsgálta, egy pillanatra belelapozott. Nem bírt a halottra nézni. A gondosan hurkolt betűk még jobban összekapaszkodtak, az egyik oldalon hatalmas piros felkiáltójel éktelenkedett, néhány oldalt sietve kitéptek. Az utolsó bejegyzés alá egy pecsétet nyomtak. A tinta elmosódott. A földre rogyott.

– Meg tudja mondani, mi történt az apámmal? – és az orvos szemébe nézett. De a választ már nem hallotta.

Késő ősz volt, nem ment fel napozni a tetőre többé. Egyedül feküdt az üres szobában. Lehunyta a szemét, és átölelte a molyrágta gobelin párnát. Beleszagolt. Negyvenkilenc nap telt el. Negyvenkilenc napja

bűntudat gyötörte. A napló az apja halála óta a füles fotel előtt hevert az asztalon. Mint egy lezárt, fekete koporsó. – Mit fog találni benne? Élőket, holtakat, élőhalottakat? – zúgott a feje. Letette a párnát, odament az asztalhoz, és a kezébe vette. Elhelyezkedett a fotelben. A lábait maga alá húzta. Amennyire csak bírt, összegömbölyödött. Sosem érezte magát ennyire kiszolgáltatottnak. Kinyitotta az első oldalt a címnél – „Pentimento" – üzente az apja némán a túlvilágról. Elöntötte a forróság. Úgy érezte, lángra kapott az arca, a nyaka, a mellkasa, a kézfeje, le, egészen a lábujjakig egyetlen tüzes sebként lüktetett mindene, és miután megértette az események és a jelenségek láthatatlanul összefonódó tragikus láncolatát, a testét-lelkét megtisztító fájdalomban minden erejét összeszedve olvasni kezdett. A csengetésre összerezzent. Horgosné jött át. Kék, zöld volt az arca. Horgos József reggel megint összeverte.